

Київський університет імені Бориса Грінченка

Факультет журналістики

Кафедра міжнародної журналістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Суспільно-політичні студії:
Стратегії розвитку науки

для студентів

спеціальності

061 Журналістика

освітнього рівня

першого (бакалаврського)

освітньої програми

061.00.05 Міжнародна журналістика

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 2239/22
(підпис) (прізвище, ініціали)

Київ – 2022

20 22

Розробник:

Семенюк Олег Анатолійович, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри міжнародної журналістики

Викладач:

Семенюк Олег Анатолійович, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри міжнародної журналістики

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри міжнародної журналістики Факультету журналістики

Протокол від «3» жовтня 2022 року № 2

Завідувач кафедри

міжнародної журналістики _____ Терещук В. І.

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 061.00.05 Міжнародна журналістика

_____ . _____ . 2022 р.

Гарант освітньої програми _____ Бикова О. М.

Робочу програму перевірено

_____ . _____ . 2022 р.

Заступник декана _____ Сошинська В. Є.

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__ р., протокол №__

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів / годин	2 / 60
Курс	3
Семестр	5
Кількість змістових модулів з розподілом:	2
Обсяг кредитів	2
Обсяг годин, в тому числі:	60
<i>Аудиторні</i>	28
<i>Модульний контроль</i>	4
<i>Семестровий контроль</i>	14
<i>Самостійна робота</i>	14
Форма семестрового контролю	залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета – ознайомлення студентів з основними стратегіями наукового мислення, досягнення основних напрямків розвитку науки як частини загальнолюдської і національної культури, важливої сфери людської діяльності та чинника цивілізаційного розвитку, її становлення в контексті світової та вітчизняної історії, зв'язок сучасних наукових парадигм із тенденціями суспільного розвитку.

Дисципліна спрямована на формування таких програмних компетентностей освітньої програми підготовки:

загальні:

- Здатність працювати в команді (**ЗК-7**);
- Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (**ЗК-9**);

фахові:

- Здатність подавати інформацію у відповідній жанру текстово-візуальній формі з використанням сучасних інформаційних технологій (**ФК-12**);
- Здатність розвивати і підтримувати на якісному рівні професійну діяльність; генерувати нові ідеї у професійній сфері; створювати контент з урахуванням розвитку інформаційних технологій та комунікаційних мереж; уміння розпізнавати та нейтралізувати патогенні тексти (**ФК-19**).

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Впродовж вивчення дисципліни мають бути досягнуті такі **програмні результати навчання**:

ПРН-5. Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань.

ПРН-11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.

ПРН-19. Визначати актуальність міжнародної проблематики медіа-продуктів, реалізовувати професійну універсальність у тематичному полі ЗМІ.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Модульний контроль	
Змістовий модуль I. Наука як спосіб пізнання світу							
Тема 1. Наука як об'єкт вивчення, її система та функції у суспільстві.	6	2	2				2
Тема 2. Філософія науки. Наука як елемент культури	6	2	2				2
Тема 3. Методи наукового пізнання	6	2	2				2
Модульний контроль	2					2	
Разом за змістовим модулем 1	20	6	6	-	-	2	6
Змістовий модуль II. Основні напрямки і стратегії розвитку науки							
Тема 4. Розвиток гуманітарних наук. Антропоцентрична парадигма	6	2	2				2
Тема 5. Розвиток природничих наук. Стратегія збалансованого розвитку	6	2	2				2
Тема 6. Розвиток технічних наук. Промислові революції. Індустрія 4.0	6	2	2				2
Тема 7. Єдність розвитку науки і суспільства	6	2	2				2
Модульний контроль	2					2	
Разом за змістовим модулем 2	26	8	8			2	8
Семестровий контроль	14						
Усього годин	60	14	14			4	14

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1 Наука як спосіб пізнання світу

Тема 1. Наука як об'єкт вивчення, її система та функції у суспільстві

Наука як пізнавальна діяльність. Суб'єкти і об'єкти такої діяльності. Мета, засоби та результати наукової діяльності. Наука як особливий тип пізнання, що складається з системи категоризованих, класифікованих, систематизованих, верифікованих фактів про об'єктивну реальність. Створення об'єктивної (наукової) картини світу, незалежної від суб'єктивних проявів внутрішнього світу (індивідуальної) окремої людини.

Абстрактний та емпіричний рівні наукового пізнання. Значення абстрагування для формулювання наукових універсальних законів та теоретичних систем. Роль досвіду в науці. Цінність науки: істинність та новизна. Завдання науки: опис, пояснення, передбачення.

Наука як інститут суспільства. Наукові організації як основні наукові соціальні інститути. Наукові публікації як спосіб інформування суспільства про наукові результати та їх критику. Соціологія науки. Етика науки. Імперативи наукового етосу: універсалізм, колективізм, безкорисність, організований скептицизм.

Література основна: 3, 4, 6, 10.

Література додаткова: 16, 17, 22, 27, 29.

Тема 2. Філософія науки. Наука як елемент культури.

Наука як складне системне явище, що потребує філософського осмислення. Філософія науки як галузь пограниччя філософії та конкретного наукового знання. Характерні риси науковості: системність, відтворюваність, детермінованість, доступність для узагальнень та передбачень, проблемність, верифікованість, критичність, орієнтація на практику.

Проблеми походження науки та її періодизації. Плюралізм думок щодо «точки біфуркації» та виникнення науки. Основні періоди в історії становлення та розвитку науки. Філософія науки як спосіб її пізнання і організації. Два рівні наукового пізнання: емпіричний та теоретичний.

Наука як культурно-цивілізаційний компонент. Наука та інші елементи культури. Реальна наука та уявлення про неї в світлі різних культур. Етос науки. Наука у міжкультурному глобальному просторі.

Література основна: 3, 4, 6, 10.

Література додаткова: 16, 17, 20, 22, 27, 29.

Тема 3. Методи наукового пізнання

Основні методи наукового пізнання: спостереження та експеримент, їх структурні компоненти. Роль приладів в сучасному науковому пізнанні. Моделювання як специфічний метод наукового пізнання. Проблема прототипу

та моделі. Загальнонаукові та спеціальні методи. Методи і методології. Соціально-культурні чинники методологічних трансформацій.

Формалізація як метод наукового пізнання, здатний до вивчення об'єкту пізнання через вивчення знання про нього. Загальна структура формалізації: символізація, перетворення, інтерпретація. Стандарти процедури формального дослідження: несуперечливість, коректність, адекватність. Роль логіки та математики в розробці методів формалізації. Достоїнства формалізації.

Гіпотетико-дедуктивна схема розвитку наукового знання. Пояснення і передбачення. Процедури обґрунтування теоретичних знань. Зміст процедури співставлення теорії та досвіду. Відносний пріоритет досвіду. Критерії вибору теорії: принципова перевіреність, максимальна узагальненість, передбачувальна сила, принципова простота, системність.

Література основна: 3, 4, 6, 10.

Література додаткова: 16, 17, 22, 27, 29.

Змістовий модуль 2

Основні напрямки і стратегії розвитку науки

Тема 4. Розвиток гуманітарних наук. Антропоцентрична парадигма.

Наука і духовна культура. Функції гуманітарних наук в житті суспільства. Парадигми гуманітарного знання. Антропоцентрична парадигма сучасних гуманітарних наукових галузей.

Роль наук про дух у розвитку цивілізації та їх базисні цінності. Історія та традиції гуманітарного знання. Роль школи (університетів) у розвитку гуманітарної науки.

Література основна: 2, 5, 9, 12.

Література додаткова: 14, 15, 19, 20, 24, 27, 31.

Тема 5. Розвиток природничих наук. Стратегія збалансованого розвитку.

Природничі науки як галузі знань про живу та неживу природу. Історія розвитку та структура природничих наук. Суміжні галузі. Динаміка світоглядних концепцій людства і розвиток природничих наук. Історична диференціація галузей наук про природу. Екософія. Зростання обсягів знань як чинник розвитку природничих галузей. Стратегія збалансованого розвитку.

Економічні та технологічні стимули розвитку природничих наук. Теоретичний і прикладний аспекти розвитку природничих наук. Міжгалузеві наукові інтеграції природничих і гуманітарних наук. Роль університетів у розвитку наукових галузей.

Література основна: 2, 5, 9, 12.

Література додаткова: 14, 15, 19, 20, 24, 27, 31.

Тема 6. Розвиток технічних наук. Промислові революції. Індустрія 4.0.

Технічні науки як галузі, що вивчають закономірності розвитку техніки та способи її раціонального використання. Структура технічних наук. Зв'язок технічних наук із точними і природничими. Стратегії сталого розвитку.

Науково-технічні революції та їх вплив на розвиток суспільства. Чинники особистості й організації в технічному розвитку суспільства.

Роль технічного прогресу в розвитку засобів масової інформації та в змінах характеру комунікації.

Протиріччя у розвитку технологічної цивілізації. Економічні, соціальні, екологічні складові сучасних технологій.

Література основна: 2, 5, 9, 12.

Література додаткова: 14, 15, 19, 20, 23, 24, 27, 31.

Тема 7. Єдність розвитку науки і суспільства.

Головні характеристики сучасного етапу розвитку науки. Наукові революції як «точки біфуркації» в розвитку знання. Типи наукових революцій: глобальна, комплексна, науково-технічна. Три глобальні наукові революції. Нелінійність росту наукового знання.

Наука в контексті сучасної цивілізації. Сцієнтизм та антисцієнтизм. Наука та паранаука. Комп'ютеризація і цифровізація науки, її проблеми та наслідки. Етичні проблеми сучасної науки.

Феномен інновацій. Проблема наукової інформації у XXI столітті. Роль ЗМІ в розповсюдженні наукових знань.

Література основна: 2, 5, 9, 12.

Література додаткова: 14, 15, 19, 20, 24, 27, 31.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
			Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид
1	Відвідування лекцій	1	3	3	4	4
2	Відвідування семінарських занять	1	3	3	4	4
3	Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	4	20
4	Робота на практичних (семінарських) заняттях	10	3	30	4	40
8	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25
	Макс. кількість балів за видами поточного контролю	-	-	76	-	93
	Разом		169			
	Коефіцієнт	169/100 = 1,69				

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Самостійна робота – один з основних засобів оволодіння навчальним матеріалом. Упровадження в практику навчальної програми різноманітних форм самостійної роботи активно сприяє модернізації навчального процесу шляхом подолання протиріч між трансляцією знань і їх засвоєнням у взаємозв'язку теорії та практики.

Мета самостійної роботи студентів:

- розвиток творчих здібностей та активізація розумової діяльності студентів;
- формування умінь і навичок самостійної розумової праці;
- розвиток морально-вольових зусиль;
- формування в студентів потреби безперервного самостійного поповнення знань як необхідної умови професійного становлення.

Завдання самостійної роботи студентів:

- навчання студентів самостійно працювати з різними джерелами інформації;
- творче сприйняття і осмислення навчального матеріалу;
- формування навичок щоденної навчальної самостійної роботи.

Зміст самостійної роботи полягає в таких положеннях:

- самостійне вивчення теоретичних, історичних і науково-практичних тем;
- самостійна робота з джерелами та літературою з метою кращого засвоєння програмного матеріалу;

- підготовка наукових повідомлень, інформаційних довідок;
- підготовка вибіркового дослідного завдання на базі критичного огляду наукових публікацій, розроблення пропозицій щодо вирішення актуальних проблем або прогнозів за обраною тематикою;
- презентація та захист результатів виконання вибіркового дослідницького завдання.

Самостійна робота студентів повинна забезпечити:

- системність знань та засобів навчання;
- володіння розумовими процесами;
- мобільність і критичність мислення;
- володіння засобами обробки інформації;
- здібність до творчої праці.

Критерії оцінювання – кожна робота оцінюється у 5 балів.

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів
1	Глибина і повнота розкриття завдань	2 бали
2	Повнота використання рекомендованої літератури	1 бал
3	Обґрунтування висновків	0,5 бали
4	Грамотність, стиль викладу, оформлення роботи	1 бал
5	Обсяг виконаної роботи	0,5 бали

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
Змістовий модуль 1.		6	15
1	В контексті першої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	2	5
2	В контексті другої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	2	5
3	В контексті третьої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	2	5
Змістовий модуль 2.		8	20
4	В контексті четвертої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	2	5

5	В контексті п'ятої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	2	5
6	В контексті шостої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	2	5
7	В контексті сьомої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	2	5
Разом		14	35

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в електронному вигляді або з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля.

МКР-1; МКР-2. Модульна контрольна робота (за темою змістового модуля) складається з відповідей (письмових) на 5 питань аналітичного характеру. Кожне питання оцінюється максимум у 5 балів.

Критерії оцінювання виконання завдань модульної контрольної роботи (за 1 питання)

5 балів ставиться у випадку, коли студент у відповіді на питання продемонстрував досконале знання та розуміння понятійно-термінологічного апарату дисципліни та теоретичного матеріалу з тієї чи іншої теми; вільне оперування різноманітними підходами, парадигмами тощо. Відповідь на поставлене запитання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями, прикладами, висновками. Виклад матеріалу має логічний, доказовий і послідовний характер. Студент володіє вміннями аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати. Вільно висловлює свою позицію з проблемних питань та аргументує її. Демонструє творчий підхід до виконання завдань, глибоке розуміння причинно-наслідкових зв'язків та суспільно-політичних закономірностей. Володіє високою мовною культурою викладу матеріалу. У відповіді відсутні орфографічні, граматичні чи стилістичні помилки.

4 бали ставиться, коли відповідь на питання правильна і майже повна, судження студента з означеного питання мають усвідомлений та достатньо розгорнутий характер. У відповіді висвітлюється зміст окремих визначень, підходів тощо. Виклад матеріалу структурований, логічний, але дещо порушена послідовність викладу. Студент володіє вміннями аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати. Студент висвітлює причинно-наслідкові зв'язки та суспільно-політичні закономірності, але у відповіді недостатня доказова база, мало прикладів, нечітко прослідковується зв'язок теорії з практикою. При відповіді на проблемні питання студент висловлює свою позицію, але недостатньо її аргументує. Матеріал викладено правильною мовою, без орфографічних та граматичних помилок, але присутні окремі стилістичні помилки.

3 бали ставиться, коли відповідь на запитання неповна, частково помилкова та фрагментарна. Студент не має системних знань з даного питання, не повною мірою володіє понятійним апаратом дисципліни. Студент висвітлює лише один підхід до тієї чи іншої проблематики, висвітлює окрему точку зору тощо. Виклад матеріалу не структурований, часто порушується послідовність та логіка. Студент лише називає приклади причинно-наслідкових зв'язків та суспільно-політичних закономірностей, але не розкриває їх суть. У відповіді відсутні посилання на фундаментальні дослідження з певної проблеми. Відповідь позбавлена творчого підходу і має формальний характер. У відповіді наявні окремі граматичні, фактичні чи стилістичні помилки.

1-2 бали ставиться, коли у відповіді на питання студент демонструє вкрай поверхові знання з теми. Відповідь неповна та частково помилкова. Студент оперує лише окремими фразами. Понятійний апарат дисципліни не сформований. Студент відтворює лише окремі фрагменти матеріалу, називає розрізнені факти, часто помилкові. Відповідь занадто лаконічна та має вигляд окремих висловлювань, не пов'язаних між собою. Відсутні згадування про причинно-наслідкові зв'язки та суспільно-політичні закономірності. Студент не володіє вміннями застосовувати теоретичні знання на практиці, не наводить приклади тощо. У відповіді наявні грубі фактичні, теоретичні, стилістичні або граматичні помилки.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- *Методи усного контролю*: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.
- *Методи письмового контролю*: модульне письмове тестування, підсумкове письмове тестування, реферат.
- *Комп'ютерного контролю*: тестові програми.
- *Методи самоконтролю*: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- систематичність відвідування занять;
- своєчасність виконання навчальних та індивідуальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних та індивідуальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності;
- виконання тестових завдань.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Наука як складне системне явище, що потребує філософського осмислення.
2. Філософія науки як междисциплинарна галузь філософії та конкретного наукового знання.
3. Характерні риси науковості.
4. Проблеми походження науки та її періодизації.
5. Основні періоди в історії становлення та розвитку науки.
6. Об'єкт та предмет філософії науки.
7. Рівні наукового пізнання: емпіричний та теоретичний.
8. Основні методи наукового пізнання: спостереження та експеримент,
9. Формалізація як метод наукового пізнання.
10. Проблема виміру як методу. Наукові поняття.
11. Гіпотетико-дедуктивна схема розвитку наукового знання. Пояснення і передбачення.
12. Процедури обґрунтування теоретичних знань. Критерії вибору теорії.
13. Наука і духовна культура.
14. Функції науки в житті суспільства.
15. Головні критерії науковості.
16. Наукова картина світу як форма систематизації та узагальнення наукових знань.
17. Традиціоналістський та технократичний типи розвитку цивілізації та їх базисні цінності.
18. Формування умов наукового мислення в університетах.
19. Наукова революція XVI-XVII століть: формування основ математичного природознавства.
20. Епоха великих географічних відкриттів і трансформація звичної картини світу.
21. Роль Просвітництва в розвитку науки.
22. Гуманітарні науки: характеристика і структура.
23. Природничі науки: характеристика і структура.
24. Технічні науки: характеристика і структура.
25. Соціальні науки як характеристика розвиненості соціуму.
26. Точні науки та їх роль у розвитку сучасного суспільства.
27. Міждисциплінарні наукові дослідження як реакція на нові виклики.
28. Роль особистості в розвитку наукового знання.
29. Головні характеристики сучасного етапу розвитку науки.
30. Наукові революції як «точки біфуркації» в розвитку знання.
31. Типи наукових революцій: глобальна, комплексна, науково-технічна.
32. Глобальні наукові революції.
33. Науково-технічна революція і зміна характеру комунікації.

- 34.Нелінійність росту наукового знання.
- 35.Наука в контексті сучасної цивілізації.
- 36.Сцієнтизм та антисцієнтизм.
- 37.Наука та паранаука.
- 38.Комп'ютеризація науки, її проблеми та наслідки.
- 39.Етичні проблеми сучасної науки.
- 40.Наукова доброчесність як один із ідеалів демократичного суспільства.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	90...100
Дуже добре	82...89
Добре	75...81
Задовільно	69...74
Достатньо	60...68
Незадовільно	0...59

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Разом: 60 год., із них: лекції – 14 год., семінарські заняття – 14 год., самостійна робота – 14 год., модуль. контр. – 4 год., семестр. контр. – 14 год.

Модулі (назви, бали)	Змістовий модуль 1. Наука як спосіб пізнання світу (76 балів)			Змістовий модуль 2. Основні напрямки і стратегії розвитку науки (93 бали)			
	1	2	3	4	5	6	7
Лекції (теми, бали)	Тема 1. Наука як об'єкт вивчення, її система та функції у суспільстві. (1 бал)	Тема 2. Філософія науки. Наука як елемент культури. (1 бал)	Тема 3. Методи наукового пізнання (1 бал)	Тема 4. Розвиток гуманітарних наук. Антропоцентрична парадигма. (1 бал)	Тема 5. Розвиток природничих наук. Стратегія збалансованого розвитку. (1 бал)	Тема 6. Розвиток технічних наук. Промислові революції. Індустрія 4.0. (1 бал)	Тема 7. Єдність розвитку науки і суспільства (1 бал)
Семінарські заняття (теми, бали)	Наука як об'єкт вивчення, її система та функції у суспільстві (10+1 бал)	Філософія науки. Наука як елемент культури (10+1 бали)	Методи наукового пізнання (10+1 бали)	Розвиток гуманітарних наук. Антропоцентрична парадигма. (10+1 бали)	Розвиток природничих наук. Стратегія збалансованого розвитку. (10+1 бали)	Розвиток технічних наук. Промислові революції. Індустрія 4.0. (10+1 бали)	Єдність розвитку науки і суспільства (10+1 бали)
Самостійна робота	Самостійна робота до першої теми (5 балів)	Самостійна робота до другої теми (5 балів)	Самостійна робота до третьої теми (5 балів)	Самостійна робота до четвертої теми (5 балів)	Самостійна робота до п'ятої теми (5 балів)	Самостійна робота до шостої теми (5 балів)	Самостійна робота до сьомої теми (5 балів)
Поточний контроль (вид, бали)	МКР 1 (25 балів)			МКР 2 (25 балів)			
Семестровий контроль	Залік						

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні:

1. Білоус Т. Філософія науки у системі сучасної освіти: філософія конкретних наук та філософія експерименту // Філософська думка: український наук.-теорет. часопис / НАН України, Інститут філософії. Київ, 2013. № 5. С. 113–123.
2. Бондар В. Історія науки – складова методології наукового та освітнього пізнання // Історія в рідній школі. Київ: Педагогічна преса, 2016. № 11. С. 9–12.
3. Кремень В. Г. Освіта і наука України: шляхи модернізації: факти, роздуми, перспективи. К.: Грамота, 2003. 214 с.
4. Лозко Г. Філософія науки: конспект лекцій для аспірантів. Тернопіль: Мандрівець, 2011. 48 с.
5. Мічіо Кайку. Фізика майбутнього / пер. з англ. Анжела Кам'янець. Львів: Літопис, 2013. 432 с.
6. Науково-освітній потенціал нації: погляд у ХХІ століття. - Київ: Навчальна книга, 2004. 672 с.
7. Освітологія: хрестоматія: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. / уклад.: В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва. К.: Едельвейс, 2013. 742 с.
8. Плешко, С. С. Розвиток науки і техніки наприкінці ХVІІІ — у ХІХ ст.: Всесвітня історія // Історія та правознавство. К.: Основа, 2015. № 1/2. С. 38–43.
9. Похресник А. Світова і національна наука: виклики ХХІ століття // Нова парадигма. Філософія. Соціологія: журнал наукових праць. 2017. № 131. С. 11–23.
10. Сучасна наука і освіта: нові реалії і наукові рішення: збірник наукових праць / Українська академія акмеології та ін.; загальний редактор С. П. Архипова. – Черкаси: ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2017. – 379 с.
11. Філософія: навчальний посібник для студентів і аспірантів вищих навч. закладів / Л. В. Губерський, І. Ф. Надольний, В. П. Андрущенко, В. П. Розумний та ін.; За ред. І. Ф. Надольного. 4-е вид., стер. К.: Вікар, 2004. 516 с.
12. Харарі Ювал Ной. Людина розумна. Історія людства від минулого до майбутнього. Харків, 2019. 544 с.

Додаткові:

13. Апель К.-О. Априорі спільноти комунікації та основи етики. До проблеми раціонального обґрунтування етики за доби науки // Сучасна зарубіжна філософія. К., 1996. С. 359–412.
14. Бацнум В. Коротка історія науки. К.: Наш формат, 2021. 284 с.
15. Бесов Л.М. Історія науки і техніки. 3-є вид., переробл. і доп. Харків: НТУ "ХПІ", 2004. 382 с.
16. Добронравова І. Практична філософія науки. Суми, 2017. 220 с.

- 17.Добронравова І. С., Білоус Т. М., Комар О. В. Новітня філософія науки. К.: Логос, 2009. 232 с.
- 18.Добронравова І. С., Сидоренко Л. І. Філософія та методологія науки. К.: ВПЦ Київський університет, 2008. 223 с.
- 19.Історія науки і техніки. Навч. посібник. Рек В.Р., Гула Р.В., Передерій І.Г., Вітринська О.В., Геращенко Л.Б. К.: Каравела, 2020. 267 с.
- 20.Йонас Г. Принцип відповідальності. У пошуках етики для технологічної цивілізації. К., 2001. 180 с.
- 21.Кримський С. Б. Запити філософських смислів. К.: Парапан, 2003. 240 с.
- 22.Кримський С.Б. Під сигнатурою Софії. К.: Києво-Могилянська академія, 2008. 368 с.
- 23.Кузь О. М., Чешко В. Ф. Філософія науки: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 172 с.
- 24.Михайличенко О.В. Історія науки і техніки: Навчальний посібник. Суми: СумДПУ, 2013. 346 с.
- 25.Рижко В.А. Сучасні інновації в наукових і освітянських методологіях та практиках: напрямки та проблеми // Наукові і освітянські методології та практики. К., 2004. Вип. 2. С. 18–30.
- 26.Соціологічні та політологічні студії: підручник для студентів вищих закладів освіти / За ред. проф. А.С. Лобанової. К.: Каравела, 2018. 520 с.
- 27.Требін М. П. Соціально-політичні студії: навч. посіб. Харків: Право, 2017. 696 с.
- 28.Філософія науки: підручник / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко, В. Л. Чуйко та ін.; за ред. І. С. Добронравової. К.: ВПЦ "Київський університет", 2018. 255 с.
- 29.Ханстантинов В.О. Філософія науки: курс лекцій. Миколаїв: МНАУ, 2017. 153 с.
- 30.Шумпетер Й. Капіталізм, соціалізм і демократія. К.: Основи, 1995. 528 с.
- 31.Rifkin Jeremy. (2011). The Third Industrial Revolution: How Lateral Power Is Transforming Energy, the Economy, and the World. N. Y.: St. Martin's Press [in English].